

† CASIAN

*Din darul lui Dumnezeu,
Episcop al Dunării de Jos,*

*Preacuvioșilor și preacucernicilor slujitori
ai sfințelor altare, cinului monahal
și tuturor dreptmăritorilor creștini din eparhia noastră:
har, pace, sănătate și duhovnicești bucurii
de Sfintele Sărbători ale Nașterii Domnului,
Bobotezei și Anului Nou, iar de la smerenia noastră,
arhierească binecuvântare!*

*„Hristos Se naște, măriți-L!
Hristos pe pământ, înălțați-vă!
Cântați Domnului tot pământul !“*

Cinstiți frați și surori în Domnul,

Ne-a binecuvântat Dumnezeu și în acest an cu bucuria întâmpinării pe pământ a Fiului Său cel iubit, născut din Fecioara Maria în săracăcioasa Peșteră a Betleemului, întrupat „*pentru noi, oamenii, și pentru a noastră mântuire*“ (Crezul).

Sărbătorim, așadar, Întruparea Fiului lui Dumnezeu, Domnul nostru Iisus Hristos, „*Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat*“ (Crezul), Care S-a făcut Om adevărat, pentru ca toți cei ce cred în El să primească puterea cerească a îndumnezeirii, așa cum ne învață Sfânta Biserică. Prin Nașterea Mântuitorului, ne împăr-

tășim din puterile Sale dumnezeiești, după cum El S-a împărtășit de firea omenească, pe care a luat-o din Sfânta Fecioară Maria.

Această lucrare pornește din marea iubire a lui Dumnezeu pentru lume, căci toți primim ajutorul și harul de Sus, ca astfel și cerul, și pământul să se bucure și să mărturisească: „*Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire!*“ (Luca 2, 14).

Din preaplina acestei negrăite bucurii prilejuite de venirea Fiului lui Dumnezeu, prin Întrupare, atât de aproape de fiecare dintre noi și de toată lumea noastră, să gustăm împreună, iubiți părinți slujitori, cu toți frații și surorile în toate comunitățile, adunați astăzi ca într-o adevărată familie duhovnicească, peste care strălucește „lumina cea neapropiată“ a prezenței Mântuitorului „mititel și-nfășețel / în scutec de bumbăcel!“.

Preaiubiți frați și surori,

Ne aflăm într-o țară binecuvântată de Dumnezeu prin vestirea Evangheliei mântuirii de la începutul creștinismului și misiunea apostolică a Sfântului Andrei, ca și a urmașilor săi, din generație în generație, până la noi, în Biserica „*una, sfântă, sobornicească și apostolească*“ (Crezul). Formarea noastră ca popor s-a împlinit odată cu propovăduirea adevărului veșnic menit să ne ajute să creștem și să înmulțim talanții încredințați la Botez, iar această lucrare se adevărește în tot ceea ce are mai de preț poporul român, credința strămoșească, exprimată în tezaurul neprețuit al sufletului românesc. Mărturiile creștine din viața noastră dau poporului o distincție aparte și-l ridică la demnitatea valorii morale, singura temelie adevărată pe care se zidesc cultura, spiritualitatea și bunurile necesare traiului.

Privind retrospectiv, în adânc de istorie, de cultură și de civilizație creștinească pe pământul românesc, avem certitudinea

că totul se convertește la imaginea unei icoane atotcuprinzătoare, ca o oglindă autentică a cerului.

Cunoscătorii și iubitorii legăturii atât de profunde dintre credința și viața românească au spus că, privind prin ochiul credinței la ceea ce avem mai reprezentativ, adică bisericile noastre, realizăm priveliștea unui „pământ cântând în icoane“ sau a unei „imense icoane a frumuseții“, ca o „deschidere a ușilor Raiului“, spre „grădina Maicii Domnului“! Aceste imagini metaforice au corespondent real în viața noastră creștinească, artistică și culturală.

Cum ne-am explica altfel manifestarea atât de caldă, atât de înălțătoare și atât de curată în așteptarea Nașterii Domnului, dacă ne referim doar la două dintre acestea: unicitatea colindelor noastre strămoșești și procesiunea îndătinată a preotului cu sfânta icoană a Nașterii Domnului pe la toate casele creștinilor?

Despre această binefăcătoare vestire a venirii Mântuitorului, atât de aproape de noi și prezent în Sfintele Taine prin cuvântul Său din Sfintele Evanghelii, dar și prin icoana Sa, dorim să stăruim în mesajul pastoral din acest an către noi toți creștinii de la Dunărea de Jos.

Preaiubiților,

Precum am primit învățătura cea adevărată despre Sfânta Treime și despre lucrarea Sa în lume prin Biserică, de la Sfinții Apostoli, tot astfel am primit odată cu Sfânta Evanghelie și icoanele Mântuitorului, Maicii Domnului și ale Sfinților. Fără de ele, nu se pot săvârși nici sfintele slujbe, nu se pot sfinți locașurile de închinare, nici nu se pot binecuvânta casele noastre, școlile sau spațiile în care ne petrecem viața sau lucrăm creștinește. *Icoana este, așadar, prezența dumnezeiască a unei persoane sfinte, care ne ajută să comunicăm și să cerem ajutorul ceresc în viața noastră pământească. I se mai spune și „fereastră“*

cerească prin care vedem realitățile de dincolo sau chiar „oglanda“ cerului aici, pe pământ. Icoanele sunt sfințite de preot, sunt introduse în Sfântul Altar și se așază cu mare evlavie la locurile de cinste în biserici și în toate încăperile creștinilor. În fața lor ne rugăm lui Dumnezeu, ajutați de persoanele care sunt zugrăvite pe ele. Sfintele icoane sunt făcătoare de minuni și cei mai mulți mărturisim aceasta prin propriile noastre experiențe. Aici, în eparhie, ne folosim duhovnicește de darurile icoanelor făcătoare de minuni, îndeosebi de icoana Maicii Domnului de la Mănăstirea Adam, căreia tot poporul îi spune, ca semn de recunoaștere a sfințeniei împărtășite, „Sfânta de la Adam“! Este vorba aici de prezența Maicii Domnului degrab-ajutătoare creștinilor în suferință.

Mai nou, în toate parohiile, ne bucurăm de îmbogățirea noastră duhovnicească prin restaurarea icoanelor vechi sau prin pictarea altora noi, în cea mai adevărată tehnică bisericească, cu grijă de a se reda cu sfințenie și cu fidelitate chipul persoanelor sfinte, așa cum ni le-a arătat Sfânta noastră Tradiție.

În casele creștinilor pătrund, de asemenea, cele mai autentice icoane, în fața cărora familia reunită își îndreaptă, prin rugăciuni, gândurile la Dumnezeu cerându-I ajutorul.

În școli, mai ales, fie cele teologice, dar și în cele laice, copiii se întrec în a picta icoane atât de reușite unele dintre ele, încât la Patriarhie s-a organizat un concurs cu cele mai frumoase exemplare, numit inspirat „*Icoana din sufletul copiilor*“. Asemenea concursuri se organizează în multe eparhii din țară. La Dunărea de Jos, noi îl organizăm la Duminica Ortodoxiei când, după cum știm, se cinstește momentul istoric al întoarcerii sfintelor icoane în biserici și în tot spațiul locuit de creștini, după o lungă perioadă de persecuție împotriva lor.

Chiar și în lumea occidentală, unde nu s-au dezvoltat cultul și evlavia față de sfintele icoane, întocmai ca la noi, există în

ultima vreme o mare dorință de a le primi, ca mărturii adevărate ale prezenței dumnezeiești și sfințitoare pentru oamenii tot mai descreștinați și mai îndepărtați de cele sfinte. Toți străinii vizitatori ai României își doresc să meargă la mănăstirile noastre, între altele, pentru patrimoniul sacru reprezentat în picturi ori în colecțiile de icoane. La plecare, doresc să-și procure una sau mai multe icoane autentice, spre a prelungi bucuria întâlnirii cu sacralul, în viața lor spirituală.

Ce să mai spunem despre colecțiile patrimoniului nostru cultural național din muzee care, așa cum știm, este reprezentat, peste 80%, de icoane și obiecte sacre, bisericești! *Iată numai câteva exemple care ne arată că în Ortodoxie nu este posibilă viața spirituală fără sfintele icoane.*

De Sărbătoarea Nașterii Domnului, sfintele icoane întăresc evlavlia față de prezența văzută a actului Întrupării Domnului. Așa s-a încetățenit tradiția sfântă a pelerinajului înainte de Crăciun, la orașe cu câteva zile, iar la parohiile mai mici de la țară în Ajun, cu scopul de a reface calea stelei de la Betleem spre staulul Nașterii și pe cea a magilor și a păstorilor, dimpreună cu îngerii, la peșteră. *Icoana Nașterii Domnului reproduce întocmai adevărul de credință descoperit de Dumnezeu lumii, prin Întruparea Fiului Său, cu o fidelitate egală cu cel mai bun și mai autentic document.* O aveți în față în biserici, fie pe iconostase, fie pe catapeteasmă, fie în marea frescă din absida din partea de miazăzi, lângă strana cântărețului. Această minunată icoană a Nașterii Mântuitorului pe care ați primit-o ca pe Domnul în case, prin prezența preoților, ne oferă posibilitatea de a călători duhovnicește cu toții la Betleem! Locul Nașterii Domnului s-a apropiat astfel mult mai mult de noi, este la noi, este chiar în noi: „*La Betleem, colo jos / Cerul arde luminos!*“.

Icoana redă, așadar, învățătura reală, adevărată, cu privire la Nașterea Mântuitorului.

Pictorul, autorul inspirat al icoanei Nașterii, a redat întrutotul credința adevărată privitoare la Întruparea Domnului, cât și evlavia noastră în Biserică față de acest unic eveniment. Iată o astfel de mărturisire pe care am ascultat-o aseară, la Vecernia praznicului: *„Ce vom aduce Ție, Hristoase? Că Te-ai arătat pe pământ ca un Om pentru noi. Că fiecare din fapăturile cele făcute de Tine mulțumire aduce Ție: îngerii laudă cerurile, steaua, magii - darurile, păstorii - minunea, pământul - peștera, pustiul - ieslea, iar noi pe Maica Fecioara, Dumnezeule, Cel ce ești mai înainte de veci, miluiește-ne pe noi!”* (stihiră la Vecernia Crăciunului).

Aceeași mărturie ați primit-o cu prilejul prezenței preoților cu icoana Nașterii Domnului în casele dumneavoastră. Atunci v-au amintit și de cântarea îngerească ce s-a auzit la Nașterea Mântuitorului, care prin profunzimea sensului teologic a devenit și a noastră: *„Nașterea Ta, Hristoase Dumnezeul nostru, rășărit-a lumii lumina cunoștinței; că, întru dânsa, cei ce slujeau stelelor de la stea s-au învățat să se închine Ție, Soarelui dreptății, și să Te cunoască pe Tine, Răsăritul cel de sus, Doamne, slavă Ție!”* (Troparul praznicului).

Acest pelerinaj, iubiți frați și surori, este deci sfânt și sfințitor și nu doar un obicei inventat de noi, slujitorii, cum s-ar putea să ne ispitească pe vreunii gândul. Cu atât mai mult nu este un scop în sine, de câștig material, ci o adevărată mărturisire sfințitoare a adevărului Nașterii Domnului pentru noi toți și o întâlnire, în propriile case, cu Hristos, așa cum au făcut păstorii și magii la Betleem! Casa și sufletele noastre devin spiritual Betleem și peșteră primitoare de Hristos: „Să Se nască / și să crească, / să ne mântuiască!”

Cei mai mulți dintre noi știm toate acestea, din generație în generație, și urmăm rânduiala după datina sfântă. Acolo unde nu mai urmăm tradiției suntem mai înstrăinați, mai singuri și chiar casele noastre sunt mai sărace de darurile dumnezeiești.

Lumea noastră modernă încearcă să le explice sub forme ome-nești ori le refuză de-a dreptul, ca nefolositoare. Dar efectele unor astfel de interpretări sunt de multe ori cele negative, de care ar trebui să ne îndepărtăm.

Iată, mai nou, se discută în unele cercuri - și, cu siguranță, pe căile de informare ce le aveți la îndemână a ajuns și la urechile dumneavoastră - *despre o posibilă îndepărtare a icoanelor din școli*. Este, desigur, o inițiativă a unui grup restrâns de persoane din cu totul alte motive decât cele sacre. Vestea s-a răspândit repede. A divizat oamenii și a produs nedumeriri și legitime îngrijorări, cum este de așteptat. Această atitudine poate fi interpretată și ca o revenire la intoleranța față de cele sfinte, așa cum s-a petrecut la noi o jumătate de secol, în comunism, ceea ce ar fi foarte grav pentru un popor creștin și fidel Bisericii sale, chiar și în cele mai grele situații.

Dar majoritatea zdrobitoare a românilor, precum și reprezentanții cultelor din România, în frunte cu înțelepții dascăli din școli și cu inimoșii noștri elevi, între care mulți iconari, cred și mărturisesc puterea lui Dumnezeu care se manifestă prin sfintele icoane, care fac parte din viața noastră spirituală, fiindu-ne atât de legate de suflete.

Nădăjduim, frați și surori, și ne rugăm cu toții de Sfintele Sărbători ale Nașterii Domnului, ca sfintele icoane menite a ne arăta modelele cerești de care avem atâta trebuință să nu fie îndepărtate, ci chiar solicitate și de cei ce știu prea bine ajutorul lor, dar le neagă, din diferite motive neîntemeiate și necreștinești, prezența printre elevi și tineri.

Cum tot pământul și toți oamenii, de Nașterea Domnului, reprezentăm o icoană vie a bucuriei prezenței Mântuitorului în sufletele, în casele și în toată viața noastră, ne rugăm fierbinte împreună să devenim cu toții icoane adevărate ale bunătății, ale înțelepciunii, ale virtuții, ale adevărului, ale păcii, ale mi-

losteniei și ale îngăduinței tuturor celor ce nu cred ca noi, primindu-i cu iubire în cadrul aceleiași icoane a spiritualității și a credinței românești, în mijlocul poporului celui mai religios din Europa, unde dorim a ne integra cu icoanele noastre și cu tot tezaurul de valori din sufletele noastre.

Iar în noaptea de la cumpăna dintre ani, când vom intra în Anul Nou și cu aceasta și în lumea europeană în care am mai fost, să ne amintim că Europa s-a născut din credința creștină în unitatea dăruită de Dumnezeu tuturor fiilor Săi, iar aceasta s-a petrecut la Niceea, în anul 325, la Sinodul I Ecumenic, de unde am primit Crezul! Să ne regăsim atunci la priveghere în toate bisericile din eparhie, iubiți frați preoți, cu creștinii noștri, după datină, să ne rugăm Mântuitorului să binecuvânteze „cununa“ anului cu bunătatea Sa pentru toată lumea și, mai cu seamă, pentru nobilul popor român de aici și de pretutindeni, din lumea mare!

Să nu-i uităm pe cei singuri, bolnavi, bătrâni, copii orfani ori îndepărtați de noi din diferite pricini!

Să mergem către ei cu dragoste, cu iertare și cu semnul iubirii noastre, ca și la Peștera Betleemului, cinstindu-i cum L-au cinstit păstorii și magii pe Hristos Domnul!

Astfel va fi Crăciunul prilej de plinătate a credinței și a faptei dragostei în sufletele, în inimile, în casele, în satele și în orașele noastre. Tuturor, cu multă bucurie duhovnicească, vă vestim sfinte sărbători liniștite și binefăcătoare.

Sărbători fericite!

La mulți ani!

Al vostru de tot binele doritor
și către Mântuitorul rugător,

† Casian,
Episcopul Dunării de Jos